

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Zdeňka Stibrala a soudců JUDr. Ivy Hubáčkové a JUDr. Miroslava Stoklasy ve věci

žalobců	a) B. Z. , narozené xxx bytem v xxx, xxx
	b) L. Z. , narozeného xxx bytem jako žalobkyně a) zastoupených Mgr. Martinem Začalem, advokátem sídlem v Olomouci, třída Svobody 43/39
proti žalované	České republice – Ministerstvu dopravy , IČO 66003008 sídlem v Praze 1, nábreží Ludvíka Svobody 1222/12

o 124 312,50 Kč s příslušenstvím a 117 437,50 Kč s příslušenstvím

k odvolání žalobců i žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 č. j. 28 C 150/2018–245 z 18. srpna 2023,

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně **se mění** jen tak, že výše nákladů činí 195 410,50 Kč, jinak **se potvrzuje**.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. F.

Odůvodnění:

1. Žalobci namítali, že soud nedostatečně zhodnotil kritérium složitosti řízení. Poukázali na ust. § 71 správního řádu a na to, že řízení již trvá přes 12 let. Proto měl být také významněji zohledněn postup správního orgánu-extremní délka řízení, a to minimálně s navýšením zadostiučinění o 30 %. Původní žalobce se konce řízení ani nedožil. Zohledněno mělo být také to, že správní orgány rozhodovaly podjatým způsobem a manipulovaly řízení ve prospěch jiných účastníků (starousedlíků) a žalobce diskriminovaly a šikanovaly. Z tohoto důvodu by mělo dojít k navýšení zadostiučinění min. o 50 %. Nesouhlasili dále se závěrem soudu I. stupně, že další řízení (o odstranění stavby) skutkově souviselo s předmětným řízením natolik, aby to odůvodnilo snížení zadostiučinění o 30 %. Předmětné řízení mělo dle Nejvyššího soudu nepoměrně širší dosah než řízení o odstranění stavby. Pro skutkovou souvislost by mělo být zadostiučinění sníženo maximálně o 10 %. Žádali proto rozsudek změnit a žalobě plně vyhovět.
2. Žalovaná brojila proti vyhovujícímu výroku. Tvrzeňá újma žalobců spočívala ve stejných skutečnostech, jaké uvedli v rámci odškodnění újmy za nepřiměřeně dlouhé řízení o odstranění stavby, jež začalo dříve (a bylo kvůli předmětnému řízení přerušeno) tudíž není v příčinné souvislosti s předmětným řízením. Totožnou újmu nelze počítovat násobně. Soud pominul judikaturu týkající se duplicitně uplatněných nároků. Soud se také nevypořádal s otázkou, zda nepostačí zadostiučinění formou konstatování porušení práva. Navrhla proto žalobu zcela zamítnout.
3. Žalobci v replice uvedli, že obě řízení měla různý předmět i okruh účastníků a stres z nich se násobí, zejména vzhledem k nejistotě o výsledku každého z řízení. Soud souvislost řízení zohlednil snížením náhrady. O příčinné souvislosti nepochyboval ani Nejvyšší soud. Přerušování jiného řízení nemá pro tuto věc význam.
4. Odvolací soud přezkoumal rozsudek dle §§ 212, 212a odst. 1, 5 o. s. ř. a shledal, že je věcně správný. Vycházel přitom, stejně jako soud I. stupně, z názoru dovolacího soudu v této věci, který rozsudkem č. j. 30 Cdo 2350/2022-187 z 23. 8. 2022 předchozí rozsudek odvolacího soudu i soudu I. stupně zrušil a vrátil věc k dalšímu řízení.
5. Vyšel přitom ze skutkových zjištění soudu I. stupně, jež odpovídají provedenému dokazování a pro právní posouzení se jeví jako dostačující. Dokazování bylo přitom v intencích rozsudku dovolacího soudu doplněno o zjištění, že k zahájení předmětného řízení byli žalobci vyzváni správním orgánem v rámci řízení o odstranění stavby.
6. Z těchto zjištění vyplývá, že žalobci jsou účastníky správního řízení, v němž se domáhali podáním z 2. 6. 2011 u správního orgánu vydání deklaratorního rozhodnutí o určení právního vztahu dle § 124 správního řádu ve věci rekonstrukce polní cesty xxx a xxx, přičemž toto řízení nebylo skončeno ani v době rozhodování soudu I. stupně. Toto podání podali původní žalobci a) a b), současný žalobce b) se stal účastníkem správního řízení v r. 2012. Po smrti původního žalobce b) nabyli jeho pohledávku uplatněnou v tomto řízení rovným dílem současní žalobci.
7. Odvolací soud shledal, že soud I. stupně věc v zásadě správně právně posoudil, jakkoli u posouzení některých dílčích otázek zaujal poněkud odlišný názor což neovlivnilo závěr, že rozsudek ve věci

samé je správný. K některým otázkám právního posouzení se odvolací soud vyjádří následně, pokud tak výslovně neučiní, přebírá plně důvody uvedené již soudem I. stupně.

8. Jde především o závěry, že předmětné řízení spadá pod čl. 38 odst. 2 Listiny, tudíž připadá v úvahu posuzování délky řízení jako nesprávného úředního postupu a kritérií zákona č. 82/98 Sb., včetně závěru, že tu je takový nesprávný úřední postup a že žalobcům (včetně původního žalobce b/) vznikl nárok na zadostiucnění v penězích, včetně stanovení základní roční částky takového zadostiucnění za žalobci požadovanou dobu (6,5 roku). K námitce ohledně formy zadostiucnění odvolací soud doplňuje, že vzhledem k uplatněné (ale i celkové) délce řízení zjevně nepostačuje zadostiucnění formou konstatování porušení práva, neboť nejde o žádný z výjimečných případů uváděných judikaturou.
9. Tomu také odpovídá soudem uvedená základní výše zadostiucnění pro každého z žalobců včetně přičtení částky nabyté po původním žalobci b).
10. Významnou, mezi stranami spornou otázkou, je, zda mohla žalobcům vzniknout nemajetková újma nepřiměřenou délkou předmětného řízení, když toto řízení bylo vedeno posléze paralelně s dříve zahájeným řízením o odstranění stavby cesty na pozemcích žalobců, jež bylo také nepřiměřeně dlouhé. Nejvyšší soud se k této otázce explicitně nevyjádřil, když v tomto shledal odůvodnění předchozího rozsudku odvolacího soudu za nepřezkoumatelné a překvapivé. Soud I. stupně zaujal názor, že uvedená správní řízení spolu skutkově úzce souvisí, ale nikoliv tak, aby v jejich nepřiměřené délce bylo možno spatřovat újmu jedinou (ale ani dvojnásobnou), tudíž základ nároku je tu dán a spojitost řízení lze zohlednit v rámci stanovení konkrétní výše zadostiucnění.
11. Tento závěr sdílí i odvolací soud. Žalobci ne zahájili předmětné řízení svévolně, nýbrž na výzvu správního orgánu, toto řízení mělo jiný předmět i okruh účastníků. Zároveň platí, že mělo ve vztahu k primárnímu řízení o odstranění stavby povahu sekundární a soud I. stupně správně dovodil, že otázku charakteru stavby si podle všeho mohl správní orgán v primárním řízení posoudit jako otázku předběžnou. To ostatně vyplývá i z rozhodnutí soudu ve věci zadostiucnění za nepřiměřenou délku primárního řízení. Za dané situace odvolací soud souhlasí se závěrem, že i v rámci předmětného řízení vznikla jeho nepřiměřenou délkou žalobcům nemajetková újma, která nebyla konzumována újmou v primárním řízení.
12. Pokud jde o další kritéria určující výši zadostiucnění, neshledává odvolací soud důvodným snížení o 10 % z důvodu složitosti řízení. Tuto otázku soud I. stupně blíže neodůvodnil, lze nicméně předpokládat, že shledal složitost instanční z důvodu opakovaně probíhajících odvolacích řízení. Z popisu průběhu správního řízení ovšem vyplývá, že rozhodnutí prvoinstančního správního orgánu bylo 4x zrušeno, tudíž lze předpokládat, že šlo o rozhodnutí vadná (podjatost správního orgánu, vady v okruhu účastníků). Tato okolnost spadá na vrub správního orgánu a nelze ji přičítat v neprospěch žalobců.
13. Těm lze dát zčásti za pravdu v tom, že zvýšení pro postup orgánu veřejné moci nebylo dostatečné. Tvzení o manipulaci řízením či šikanování žalobců nebylo prokázáno, nicméně vady řízení a významně nepřiměřená délka odůvodňují zvýšení zadostiucnění o 20 %.
14. Snížení zadostiucnění o 20 % pro sdílenou újmu odvolací soud shledává zcela správným z důvodů, které soud I. stupně uvedl.
15. V zásadě to platí též o snížení z důvodu souběhu řízení, jak již bylo uvedeno výše, což ovlivňuje kritérium významu řízení pro žalobce. Vzhledem k tomuto souběhu, ale i skutečnosti, že předmětné řízení bylo vyvoláno toliko správním orgánem, ačkoli, podle všeho, bylo možno tuto

otázku řešit jako předběžnou v řízení primárním, (což dovodil i soud rozhodující o zadostiučinění za nepřiměřenou délku primárního řízení), shledává odvolací soud, že význam předmětného řízení i míra intenzity újmy žalobců v tomto řízení jsou podstatně sníženy a zadostiučinění by mělo z tohoto důvodu být sníženo o 50 %. Okolnost, že předmětné řízení mělo typově širší dosah, na tom v kontextu jeho sekundárnosti vůči řízení o odstranění stavby nic nemění.

16. Ve výsledku tak odvolací soud shledává výroky o věci samé jako zcela správné, proto je dle §219 o. s. ř. potvrdil.
17. Pokud jde o nákladový výrok, odvolací soud shledal, že některé náklady přiznané soudem I. stupně nebyly přiznány důvodně, resp. nebyly účelné. Nedůvodně byly přiznány náklady za předžalobní výzvu, neboť (jakkoli jde jinak o úkon účelný), zákon výslovně v § 31 odst. 4 stanoví, že poškozený nemá právo na náhradu nákladů zastoupení, které vznikly v souvislosti s projednáváním nároku u příslušného úřadu.
18. Účelnými neshledal odvolací soud vyjádření k věci z 14. 8. 2020 a 1. 3. 2021 a z 15. 6. 2023. K opakovaným písemným podáním účastníka v podobě replik či doplňování předchozích vyjádření zaujímá obecně odvolací soud názor, že nemusí jít o účelné úkony k hájení práva, neboť občanské soudní řízení je ovládáno především zásadou přímosti a ústnosti (nejde o řízení korespondenční). Písemné podání – vyjádření k věci by mělo být rovněž koncentrované, tudíž by v něm měl účastník sdělit vše, co považuje za potřebné k věci v daném stadiu řízení sdělit, nikoli taková sdělení opakovat či doplňovat tím, co mohlo či dokonce mělo být sděleno již dříve v podání původním či u jednání. V tomto směru první a třetí z těchto podání obsahuje vyjádření, jež mohlo a mělo být učiněno při jednání, druhé je jen replikou k vyjádření protistrany. Do jisté míry to platí i o vyjádření z 21. 5. 2021, to ovšem bylo učiněno na základě výzvy soudu, tudíž jde o úkon, na který třeba z tohoto důvodu hledět jako na účelný.
19. Ani poradu advokáta s žalobci 30. 5. 2023 neshledává odvolací soud účelnou, když k ní došlo po jednání soudu 24. 5. 2023, přičemž otázky, ohledně kterých soud vyzval žalobce k doplnění tvrzení, měly být uvedeny již v samotné žalobě.
20. Po odečtení odměny za uvedených 5 úkonů počítané dle počtu v tu dobu zastupovaných osob a 5 režijních paušálů tak správná výše nákladů činí 195 410,50 Kč. Proto odvolací soud rozsudek v nákladovém výroku změnil.
21. Výrok o nákladech odvolacího řízení vyplývá z toho, že v něm nebyla žádná ze stran úspěšná.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku do věci samé je dovolání přípustné za podmínek § 237 o. s. ř. Pro takový případ je lze podat k Nejvyššímu soudu ČR v Brně prostřednictvím soudu I. stupně do dvou měsíců od jeho doručení.

Praha 1. listopadu 2023

JUDr. Zdeněk Stibral v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje M. F.